

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a személyesen eljáró felperesnek a Országos Rendőr-főkapitányság alperes ellen közlekedési bírság ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2009. december 16. napján kelt 7.K.30.509/2009/6. számú jogerős ítélete ellen az alperes 7. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelme folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 7.K.30.509/2009/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A le nem rótt 36.000 (azaz harminchatezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A 701262162. számú határozatával, mely határozat 2009. március 23. napján kelt a felperest, mint a frsz-ú gépjármű üzembetartóját a megengedett legnagyobb sebességre vonatkozó szabályok megsértése miatt 30.000 forint közigazgatási bírság megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú határozat indokolása szerint megállapításra került, hogy a gépjárművel 2009. március 14. napján az M1 autópálya 104 km szelvényénél a KRESZ megengedett legnagyobb sebességre vonatkozó előírásait megszegve 156 km/óra sebességgel közlekedtek.

Az elsőfokú határozat kézhezvételét követően a felperes 2009. április 23. napján arról tájékoztatta az elsőfokú hatóságot, hogy az ellenőrzés időpontjában a gépjárművet R.Cs. debreceni lakos vezette. A tájékoztatáshoz csatolta a gépjárműre vonatkozó bérleti szerződést, illetőleg a gépjármű átadási-átvételi jegyzőkönyvet, és a gépjárművezető felelősségvállaló nyilatkozatát.

Az elsőfokú hatóság a felperes nyilatkozatát fellebbezésnek tekintette és azt az alpereshez terjesztette fel. Az alperes 701709440. számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

Az alperes határozatának indokolása szerint a felperes a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kkt.) 21/A.§ szerinti mentesülés feltételeiről az elsőfokú határozatból értesült. Az

eljárás iratai alapján megállapítható volt, hogy a felperes a Kkt. 21/§-nak megfelelő okiratot az elsőfokú hatóság részére nem továbbította, így a gépjárművet használatra átvevő személlyel szembeni bírságolásra nem volt törvényes lehetőség.

A felperes keresetében az alperes határozatának bírósági felülvizsgálatát kérte. Keresetében arra hivatkozott, hogy a rendőrhatóságok nem tettek eleget a közigazgatási hatóság és eljárási szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) tájékoztatásra és felvilágosításra vonatkozó kötelezettségeinek, illetőleg tévesen minősítették a felperesi beadványt fellebbezésnek.

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 7.K.30.509/2009/6. sorszámú ítéletében az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint az alperes határozata megsértette a Ket. I. fejezetében felsorolt alapelveket, illetőleg a Kkt. 21-21/B.§-ába ütközött. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a felperest a jogai gyakorlásához szükséges tájékoztatással nem látták el, annak ellenére, hogy már a hatósági eljárás második szakaszában, azaz a mentesülési kérelem benyújtását követően a hatóságnak észlelnie kellett, hogy a szankcionálni kívánt cselekményt vélhetően nem a felperes követte el.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú hatóság akkor járt volna el helyesen, ha a mentesülési kérelmet érdemben megvizsgálja és tájékoztatási kötelezettsége keretében felhívja a felperest arra, hogy pontosan milyen tartalmú, és milyen okirati formájú bizonyítékkal támaszthatja alá a mentesülés iránti kérelmét.

Az új eljárásra nézve az elsőfokú bíróság előírta, hogy a felperes mentesülés iránti kérelmét az elsőfokú hatóságnak érdemben kell vizsgálnia, és amennyiben továbbra is arra az álláspontra helyezkedik, hogy a felperes által csatolt okiratok annak igazolására nem alkalmasak, hogy a gépjárművet nem a felperes, hanem R.Cs. vezette, a felperest fel kell hívni a hiányzó okiratok előterjesztésére.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. A felülvizsgálati kérelemben az alperes vitatta a felperes irányában fennálló tájékoztatási kötelezettségét megjegyezve, hogy a jogszabályok ennek tartalmát sem határozzák meg. Az a tény, hogy valaki a jogban nem járatos nem mentesíti őt a jogszabályok ismerete alól. A Kkt. 21/A.§ meghatározza azokat az elemeket, amelyeket a közigazgatási bírság alóli mentesülés feltételéül szabott nyilatkozatnak tartalmaznia kell. A felperes

által benyújtott iratok ezen elemeket teljes egészében nem tartalmazták, így a nyilatkozatot figyelembe venni nem lehetett.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálta, a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül elbírálva.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Kkt. 21/A.§ (2) bekezdése szerint, ha a gépjárművet az üzemben tartó a szabályszegést megelőzően más használatába adta, és az azt használatba vevő személy teljes bizonyító erejű magánokiratban foglalt, a (4) bekezdés szerinti adatokat tartalmazó nyilatkozatával igazolja, vagy - azon gépjárművek esetében, amelyek külön jogszabály alapján a közúti forgalomban menetlevéllel, illetőleg fuvarlevéllel vehetnek részt - olyan menetlevéllel, illetve fuvarlevéllel igazolja, amely alapján a (4) bekezdés szerinti adatok megállapíthatók a közigazgatási bírságot a használatba vevő személlyel szemben kell kiszabni.

Az elsőfokú határozat tájékoztatása a következőket tartalmazta: "a közigazgatási bírság megfizetése alól kizárólag közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kkt.) 21/A.§-ában foglaltak szerint mentesülhet, feltéve, hogy a mentesülést megalapozó tények fennállását igazoló, a Kkt. 21/A.§-ában meghatározó adatokat tartalmazó okiratot e határozat kézbesítésétől számított 8 napon belül a hatóságok részére megküldi".

Ez a tájékoztatás feltételezi, hogy a kötelező jogi képviselő nélküli eljárásban minden érintett részleteiben ismeri a felhívott jogszabályhelyekben megfogalmazott - a mentesítéshez szükséges - formai és tartalmi követelményeket, amely nyilvánvalóan téves elvárás.

A felperes beadványában egyértelműen arra hivatkozott, hogy az ellenőrzés időpontjában a gépjárművet nem ő vezette, a gépjárművet megelőzően bérbe adta és csatolta a bérbeadást igazoló okiratokat. Ez nem értelmezhető másként, mint a felperes a Kkt. 21/A.§ (2) bekezdésében írt mentesülési lehetőséggel élni kívánt, így beadványa nem fellebbezésnek, hanem mentesülési kérelemnek minősül.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes által előterjesztett okiratok tartalmi vizsgálata alapján az elsőfokú hatóságnak észlelnie kellett volna, hogy a szankcionálni kívánt cselekményt két állítás szerint (felperes és a gépkocsi vezetője) nem a felperes követte el. Amennyiben az elsőfokú hatóság akként dönt, hogy a felperes által a mentesüléshez becsatolt okiratok nem feleltek meg teljes egészében a Kkt. 21/A.§ (2)

bekezdés feltételének, úgy abban a vonatkozásban tájékoztatnia kellett volna a felperest, hogy a mentesülés érdekében milyen formájú, vagy további nyilatkozat benyújtására van szükség. Az elsőfokú bíróság helytállóan utalt arra is, hogy az alperes általános tájékoztatási kötelezettséggel tartozik a Ket. alapelveire is tekintettel, ugyanakkor emellett annak is jelentősége van, hogy fokozottan terheli a tájékoztatás kötelezettsége, illetve a nyilatkozattétel beszerzésének kötelezettsége az elsőfokú hatóságot abban az esetben, ha a felperes által benyújtott, nem fellebbezés megnevezésű beadványt fellebbezésnek kívánja tekinteni, hiszen az elsőfokú hatóság határozata ellen - a szabályozott speciális - esetben - nem csak fellebbezés, hanem mentesítést eredményező bizonyíték is előterjeszthető.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az elsőfokú közigazgatási szerv részéről a határozatban foglalt a mentesülésre vonatkozó tájékoztatás nem volt megfelelő, mivel kizárólag a jogszabályhelyre történő utalás alapján a jogi képviselő nélkül eljáró ügyfél pontosan nem tájékozódhat arról, hogy a mentesüléshez milyen okiratokat és milyen tartalommal kell előterjeszteni. Arra az alperes nem hivatkozhat, hogy a tájékoztatási kötelezettség tartalmát nem írja elő jogszabály, mivel a tájékoztatásnak minden esetben olyannak kell lennie, amely az adott jog rendeltetésszerű gyakorlásához szükséges minden körülményekre kiterjed. Ebben az esetben konkrétan a felperest a Kkt. 21/A.§ (2) bekezdésében foglalt követelményekről kellett volna tájékoztatni.

A fentiek alapján a Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem sértette meg a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, az elsőfokú bíróság a Kkt. és a Ket. helyes értelmezése és alkalmazása alapján hozta meg döntését.

Erre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A perben felmerült le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az Illetékekről szóló módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50.§ (1) bekezdése szerinti mértékben, az alperes személyes illetékmentessége alapján - ugyanezen törvény 5.§ - szerint az állam viseli.

A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban nem merült fel költsége, így a Legfelsőbb Bíróság az arról szóló rendelkezést mellőzte.

Budapest, 2011. január 5.

Dr. Kaszainé dr. Mezey Katalin sk. a tanács elnöke,
Tibor sk. előadó bíró, Dr. Tóth Kincső sk. bíró

Dr. Kalas

